

Program profilaktyczno-wychowawczy
Szkoła Podstawowa nr 10
im. Izabeli Branickiej

SPIS TREŚCI

- I. Wprowadzenie
- II. Założenia programowe
- III. Najważniejsze cele wychowania i profilaktyki
- IV. Zadania wychowawcze szkoły
- V. Podstawowe kierunki pracy wychowawczej
- VI. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące
- VII. Sylwetka absolwenta

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1915 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 10 im. Izabeli Branickiej

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc przez wszystko, co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich”

Jan Paweł II

I. WPROWADZENIE

Wychowanie jest procesem indywidualnym, konstytucyjnie i kulturowo przypisanym rodzinie. Nauczyciele wspierają rodziców we wszechstronnym i harmonijnym rozwoju ich dzieci a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

Wychowanie jest procesem zaplanowanym, celowym i spójnym, ponieważ każdy kontakt dorosłego z dzieckiem ma znaczenie wychowawcze. Wychowanie to proces wspierania dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i duchowej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, rozwijanie czynników chroniących i niwelowanie czynników ryzyka. Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kształceniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka.

Szkolny zestaw programów nauczania oraz program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela. Zatem w Szkole Podstawowej nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku wychowanie i profilaktyka w procesie edukacyjnym nie są sprawą dodatkową, odrębną ani też priorytetową. Wychowanie stanowi integralną część działalności każdego nauczyciela. Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele: wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Zakresy profilaktyki i wychowania mają obszar wspólny, który stanowią działania budujące odporność

na potencjalne zagrożenia (czyli profilaktyka I stopnia), aczkolwiek korzystniej jest dla uczniów realizować je w kontekście działań wychowawczych. Najważniejsze jednak wydaje się to, co łączy wychowanie i profilaktykę – jest to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnianiu wartości i norm, wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, to dzięki nim, wychowawcy mogą współpracować (mimo że preferują różne metody oddziaływań), wreszcie – to w świetle wartości i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.

Informacje niezbędne do skonstruowania właściwego dla Szkoły Podstawowej nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku Programu wychowawczo-profilaktycznego, odpowiadającego na rzeczywiste potrzeby środowiska zgromadzono w wyniku doświadczeń i wniosków Rady Pedagogicznej, konsultacji z Rodzicami, Samorządem Uczniowskim oraz bieżącej obserwacji środowiska. Przeanalizowano szczegółowo akty prawne i dokumenty: Statut Szkoły, Protokoły Rady Pedagogicznej, plan pracy pedagoga szkolnego, plany wychowawcze poszczególnych klas. Uwzględniono przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający rozwojowi uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli tolerancyjni, odpowiedzialni, aktywni, twórczo myślący, samodzielni, komunikatywni, kulturalni, uczciwi, żyjący zdrowo i promujący zdrowy styl życia, empatyczni, życzliwie nastawieni do świata i ludzi. Charakteryzujący się poczuciem godności, samodzielnością myślenia, umiejacymi stale się uczyć, doskonalić, pracować indywidualnie i w grupie. Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, biblioteką, świetlicą, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

1. Wychowanie do wartości: bezpieczeństwo, kreatywność, odpowiedzialność, miłość, lojalność, nauka, zrozumienie, wspólnota, piękno, sprawiedliwość, mądrość, przyjaźń, wiedza, uczciwość, poważanie, tradycja, wolność, pasja, niezależność, dyscyplina, prawość, rodzina, rozwój, prawda, porządek. Rozwijanie w uczniach dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy i dobra w świecie.
2. Kształtowanie postaw: obywatelskich, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, patriotyzmu, poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji. Kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów,
3. Wolontariat szkolny - istotny element kształtowania u uczniów postaw społecznych.

4. Kształtowanie umiejętności refleksyjnego, celowego korzystania z elektronicznych nośników informacji – Internet (portale społecznościowe) gry, telewizja.
5. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród uczniów.
6. Rozwijanie kompetencji językowych i informatycznych uczniów.

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego uda nam się przygotować uczniów do zgodnego współżycia z ludźmi. Będziemy dążyć do tego, żeby nasi wychowankowie byli: uczciwi, wiarygodni, odpowiedzialni, wytrwali, wrażliwi na krzywdę innych, kreatywni, przedsiębiorczy, aby nie stosowali przemocy słownej, fizycznej i psychicznej, mieli wysoką kulturę osobistą i gotowość do uczestnictwa w kulturze. Ważne jest też, aby uczniowie przestrzegali zasad zdrowego stylu życia, nie ulegali nałogom, kształtowali postawy obywatelskie, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, pogłębiali świadomość ekologiczną – rozumieli ideę zrównoważonego rozwoju, poznawali dziedzictwo kulturowe naszego narodu, Europy i świata oraz rozwijali swoje zainteresowania i pasje.

III. NAJWAŻNIEJSZE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Realizowana przez Szkołę Podstawową nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku praca służy:

- wspomaganie rozwoju osobowości dziecka w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym;
- kształtowaniu nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi;
- wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej.
- kształtowaniu postaw, respektowaniu norm społecznych i wychowaniu do wartości, rozwijaniu wrażliwości na dobro, ukazywaniu atrakcyjności dobra;
- rozwijaniu w uczniach dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy i dobra w świecie;
- kształtowaniu umiejętności rozpoznawania wartości moralnych i świadomego dokonywania wyborów zgodnie z przyjętym programem wychowawczo - profilaktycznym;
- kształtowaniu zachowań i postaw opartych na akceptowanym przez środowisko szkoły systemie wartości: szacunku dla siebie i innych, szacunku wobec symboli narodowych i szkolnych, miłości do Ojczyzny, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka – rozwijanie idei wolontariatu, tolerancji, uczciwości, prawdomówności, sprawiedliwości, poszanowania dobra wspólnego;

wspieraniu wychowawczej roli rodziny;

- kształtowaniu odpowiedzialności za planowanie, organizowanie i ocenianie własnych działań, samodzielności w dążeniu do dobra w wymiarze indywidualnym społecznym, godząc własne dążenia z dobrem innych i własną wolność z wolnością innych;
- kształtowaniu postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów, działania na rzecz tworzenia w szkole wspólnoty nauczycieli, uczniów i rodziców;
- umacnianiu wiary dziecka we własne siły i w zdolności osiągnięcia wartościowych i trudnych celów;
- wspieraniu rozwoju intelektualnego, przygotowaniu do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianiu czytelnictwa, szanowaniu dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie;
- zapobieganiu zachowaniom agresywnym. wyrabianiu czujności wobec zagrożeń dla zdrowia fizycznego, psychicznego i duchowego.

IV. ZADANIA WYCHOWAWCZE SZKOŁY:

Dążenie do osiągnięcia akceptowanych przez środowisko szkoły celów wychowania wyznacza zadania, jakich realizacji podejmują się pracownicy szkoły wspólnie z rodzicami uczniów w toku ich nauki w szkole. Usytuowanie ucznia w centrum działalności szkolnej oraz rozszerzenie działań wychowawczych nauczyciela powoduje, że odtąd nie szkoła, a nauczyciel staje się rzeczywistym podmiotem działalności edukacyjnej. Wychowanie w Szkole Podstawowej nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku stanowi integralną część działalności każdego nauczyciela.

Wspierając obowiązki wychowawcze rodziców nauczyciele:

- tworzą środowisko integralnego rozwoju różnych sfer osobowości ucznia;
- współdziałają ze środowiskiem rodzinnym w zakresie wychowawczym i różnych sfer rozwoju;
- utrzymują stały kontakt z rodzicami ucznia informując ich o podejmowanych działaniach w celu uzyskania akceptacji i współpracy z ich strony;
- rozwijają dociekliwość poznawczą uczniów, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie;
- ukazują i rozwijają świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji – uczenie się przez całe życie

- stwarzają sytuacje umożliwiające uczniom efektywne współdziałanie w zespole i grupie oraz formułowanie zadań sprzyjających w budowaniu więzi międzyludzkich, podejmowaniu indywidualnych i grupowych decyzji oraz skutecznego działania na gruncie obowiązujących norm;
- propagują ideę mediacji, uczą rozwiązywania sporów bez przemocy;
- uczą metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów w twórczy sposób;
- wdrażają do uczestnictwa w życiu szkoły, lokalnej społeczności i Ojczyzny poprzez udział w obchodach świąt i uroczystości, kultywowanie tradycji szkolnych i lokalnego środowiska, udział w działaniach na rzecz środowiska przyrodniczego i społecznego ze szczególnym uwzględnieniem rodziny;
- uczą właściwych zachowań w stosunku do otaczającej przyrody;
- wyzwalają i utrwalają potrzebę życia zgodnego z ideami zrównoważonego rozwoju;
- podejmują działania na rzecz uświadamiania uczniom, że rodzina, środowisko lokalne społeczne i przyrodnicze, Ojczyzna - stanowią wielką wartość w życiu każdego człowieka;
- uczą właściwych zachowań w środowisku rodzinnym i szkolnym, wobec kolegów i dorosłych;
- wspierają rozwój samodzielności, obowiązkowości, przyjmowania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie;
- wdrażają do uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym lokalnego środowiska;
- realizują programy z zakresu profilaktyki uzależnień i prowadzą formy alternatywnych działań profilaktycznych;
- budzą potrzebę dbania o własne ciało i zdrowie;
- promują edukację włączającą.

V. PODSTAWOWE KIERUNKI PRACY WYCHOWAWCZEJ SZKOŁY

Wychowanie - jest uczeniem się szczególnego rodzaju - uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości, także odkrywaniem swoich zdolności, możliwości, mocnych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły. Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc budowaniem człowieczeństwa, to ciągła praca nad sobą i obdarzanie się człowieczeństwem.

Celem działalności Szkoły Podstawowej nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku jest doprowadzenie do tego, aby uczniowie poprzez wiedzę, umiejętności i postawy społeczne zdobyte w procesie dydaktyczno- wychowawczym byli przygotowani do życia w warunkach współczesnego świata.

Uważamy, że najlepsze efekty osiągniemy poprzez integrację środowiska Nauczycieli- Uczniów-Rodziców. Współpraca pozwoli nam na kompleksowe działania i wpłynie na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. Elementem niezbędnym i kluczowym w budowaniu Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły było ustalenie wartości najważniejszych dla naszej społeczności szkolnej. Wartości, jakimi się kierujemy to: szacunek, uczciwość, zrozumienie, odpowiedzialność, poczucie własnej godności i tolerancja. W pracy odwołujemy się do zasad szkolnych, a naszą dewizą jest życzliwość i otwartość.

VI. CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄC

Czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia.

Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju
- podatność na wpływy
- niski poziom oczekiwania sukcesu
- duże zapotrzebowanie na stymulację
- wcześniej występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne)
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia)
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji

Rodzinne czynniki ryzyka:

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenia papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży)

- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza)
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków)
- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- zły klimat społeczny szkoły, niski poziom nauczania, brak wsparcia nauczycieli
- wczesne niepowodzenia w nauce
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych
- problemy z zachowaniem w szkole

Czynniki związane z rówieśnikami

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nie respektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych)
- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych
- odrzucenie przez rówieśników

Czynniki środowiskowe:

- duża dostępność substancji psychoaktywnych
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny

- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa

Mechanizmy działania czynników ryzyka

Na podstawie czynników ryzyka możemy przewidywać wystąpienie niepożądanych zjawisk, np. zachowań problemowych czy zaburzeń zdrowia psychicznego u młodzieży, czynniki te nie mogą być jednak utożsamiane z przyczynami tych zaburzeń. Pojawienie się ich w życiu jednostki nie jest równoznaczne z nieuchronnością wystąpienia zaburzeń czy rozwinięcia problemowych zachowań, znacząco zwiększa jednak ryzyko ich wystąpienia.

Pojedynczych czynników ryzyka nie uznaje się za bezpośrednią przyczynę zaburzeń w rozwoju dzieci i młodzieży. Stopień prawdopodobieństwa pojawienia się u młodego człowieka nieprawidłowych zachowań zależy od wystąpienia określonej kombinacji czynników ryzyka i czynników chroniących. Perspektywa pojawienia się zachowań ryzykownych jest tym większa, im więcej jest czynników ryzyka, im bardziej są one szkodliwe i im dłużej trwa ich działanie, przy jednoczesnym niskim poziomie czynników chroniących. Co więcej, efekty oddziaływania czynników ryzyka na różne osoby nie są takie same. To co w przypadku jednej osoby może działać jako „wyzwalacz” zachowań problemowych, może nie mieć większego wpływu na zachowanie innej osoby.

Wpływ poszczególnych czynników ryzyka jest także odmienny w różnych fazach rozwojowych. Podczas gdy np. brak kontroli rodzicielskiej koreluje z zaburzeniami zachowania w okresie dzieciństwa, to kontakt z rówieśnikami przejawiającymi zachowania antyspołeczne ma największy wpływ w okresie wczesnej adolescencji, czyli ok. 12 roku życia. Ponadto korygujący efekt interwencji polegającej na eliminowaniu czynników ryzyka z życia dziecka jest dużo silniejszy na wcześniejszych etapach rozwojowych niż w późniejszych fazach rozwoju (praca nad zmianą agresywnych zachowań i zwiększeniem kontroli emocjonalnej ma większe szanse powodzenia w przypadku małego dziecka niż nastolatka).

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi zmagać. Od końca lat 70-tych, kiedy rozpoczęto badania nad procesami chroniącymi przed używaniem substancji psychoaktywnych, zidentyfikowano wiele czynników chroniących. Przykłady najważniejszych z nich to:

Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza

- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów)
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości
- optymizm i pogoda ducha
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności)

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami
- zaangażowanie rodziców w życie dziecka
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych)
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców

Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do szkoły
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli
- wymagania od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć;

Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni)

Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (dostęp do klubów młodzieżowych, klubów sportowych, wspólnot religijnych, wolontariat)
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej)
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów, księży itp.)

Mechanizm działania czynników chroniących

Czynniki chroniące nie są prostym przeciwieństwem czynników ryzyka. Ich ochronny wpływ polega na tym, że działają one kompensacyjnie lub moderująco na różnorakie czynniki ryzyka odpowiedzialne za rozwój zachowań ryzykownych.

Wpływ poszczególnych czynników chroniących nie jest równie silny we wszystkich fazach rozwojowych. Niektóre czynniki silnie chroniące w okresie dzieciństwa tracą swą siłę oddziaływania w okresie dojrzewania lub wczesnej dorosłości. Bezpieczna więź z matką jest istotnym czynnikiem chroniącym w przypadku małego dziecka, ponieważ daje dziecku poczucie bezpieczeństwa i stanowi fundament prawidłowego rozwoju emocjonalnego, ale już w przypadku starszych dzieci ochronne znaczenie ma raczej ten rodzaj relacji z matką lub ojcem, w której rodzic wspiera dziecko emocjonalnie, angażuje się w jego życie szkolne, monitoruje jego zachowanie itp.

Czynniki ryzyka i chroniące – konsekwencje dla profilaktyki

Odkrycie zjawiska resilience co oznacza pozytywną adaptację dzieci pomimo znacznej ekspozycji na zagrożenia oraz lepsze poznanie czynników chroniących daje nowe możliwości działań profilaktycznych. Tradycyjna profilaktyka skupiająca się głównie na zagrożeniach i redukowaniu wpływu czynników ryzyka, np. poprzez ograniczanie dostępu do substancji psychoaktywnych (tzw. profilaktyka defensywna) okazała się niewystarczająca w procesie ochrony młodych ludzi przed rozwijaniem zachowań ryzykownych.

Obecnie opis i wyjaśnianie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży opiera się nie tylko na analizie wpływu czynników ryzyka na możliwość wystąpienia zaburzeń, ale także na analizie korygującego działania czynników chroniących. Kontrolowanie działania obu rodzajów czynników – eliminowanie lub osłabianie wpływu czynników ryzyka i wzmacnianie oddziaływania czynników chroniących – jest podstawą konstruowania profesjonalnych strategii profilaktycznych.

Dominującym podejściem w profilaktyce jest więc obecnie rozwijanie zasobów odpornościowych ludzi i społeczności oraz zwiększanie ich możliwości adaptacyjnych, np. umiejętności życiowych, pozytywnej motywacji, dobrych relacji z ludźmi (tzw. profilaktyka pozytywna). Profilaktyka pozytywna nie koncentruje się na usuwaniu samych zagrożeń, jak to miało miejsce w przypadku profilaktyki defensywnej, z tego prostego względu, że ich całkowite wyeliminowanie jest niemożliwe, dąży raczej do wzmocnienia cech, umiejętności, zasobów, które czynią młodych ludzi bardziej odpornymi na zagrożenia. Wśród szeregu aspektów pozytywnego rozwoju dzieci i młodzieży profilaktycy nurtu pozytywnego jako kluczowe czynniki chroniące, wskazują m.in.:

rozwijanie umiejętności społecznych, poznawczych i emocjonalnych, umacnianie norm i zachowań prospołecznych oraz wiary w swoje możliwości i w przyszłość, kształtowanie pozytywnej identyfikacji, wspieranie więzi z rodziną i ze szkołą oraz działanie na rzecz rozwoju duchowego (Ostaszewski, 2006).

VII. SYLWETKA ABSOLWENTA

Uczeń kończący Szkołę Podstawową nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest otwarty na innych, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Wie, jak poradzić sobie w sytuacjach trudnych i nietypowych. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 10 im. Izabeli Branickiej w Białymstoku jest:

- dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność,
- poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania,
- chętnie gromadzi różne wiadomości;
- człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od
- zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym
- dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności
- od stanu środowiska naturalnego.

I. SFERA ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I - III	Klasy IV- VIII
Uczeń potrafi twórczo rozwiązywać problemy	Stworzenie sytuacji do twórczego rozwiązywania problemów. Stawianie indywidualnych wymagań uczniom zdolnym. Rozwijanie wyobraźni twórczej przez kulturę i sztukę. Ukierunkowanie nauczania na nowatorstwo i pracę zespołową z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.	<ul style="list-style-type: none"> Innowacje pedagogiczne, eksperymenty, doświadczenia, metody aktywne. Konkursy, olimpiady, koła zainteresowań, wycieczki do kin, teatrów, muzeów, galerii, filharmonii. 	<ul style="list-style-type: none"> Innowacje pedagogiczne, eksperymenty, doświadczenia, metody aktywne Konkursy, olimpiady, koła zainteresowań, wycieczki do kin, teatrów, muzeów, galerii, filharmonii udział w projektach edukacyjnych <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Jeśli chcę, to potrafię. Moje umiejętności i możliwości. (kl.7)</p>
Uczeń dzieli się swoją wiedzą z innymi	Kształcenie umiejętności współpracy w grupie. Angażowanie do pomocy uczniom słabszym. Kształtowanie postaw koleżeńskich w dzieleniu się wiedzą. Rozwijanie inicjatyw twórczych w grupie. Uczeń jako członek zespołu klasowego. Planowanie, organizacja, realizacja działań zespołowych.	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne. Praca w grupie. Wystawy, gazetki, konkursy. Uroczystości Projekty edukacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne Praca w grupie Wystawy, gazetki, konkursy, uroczystości, projekty edukacyjne <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Moje pasje (kl. 4)</p> <p>- Poznajemy technik skutecznego uczenia się? (kl.7)</p> <p>- Jak skutecznie się uczyć? Jak przygotować się do egzaminu ósmoklasisty? (kl.8)</p>
Uczeń potrafi prezentować wytwory swojej twórczości	Stwarzanie okazji i pobudzanie do szeroko pojętej twórczości.	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne. Gazetki, konkursy, uroczystości, wystawy.

	<p>Motywowanie do udziału w konkursach oraz w zajęciach pozalekcyjnych. Kształtowanie u uczniów umiejętności samodzielnego uczenia się. Rozwijanie umiejętności autoprezentacji Kształtowanie obiektywnej samooceny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gazetki, konkursy, uroczystości, wystawy. • Prezentacje na forum klasy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacje na forum klasy i szkoły. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Moje zainteresowania i hobby elementem budowania poczucia własnej wartości.– (kl. 4) - Kto czyta, żyje wielokrotnie - polecam, przeczytaj. Nasze upodobania czytelnicze. (kl. 5) -Moje hobby - pożyteczne i ciekawe zainteresowania. (kl. 5) - Poznajemy nasze pasje i zainteresowania - Klasowy Dzień Pasji i Talentów (kl.6) - Kim chcę zostać w przyszłości ?(kl.6) - Poznajemy technik skutecznego uczenia się? (kl.7)</p>
--	---	--	--

EFEKTYWNE UCZENIE SIĘ			
Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I - III	Klasy IV- VIII
<p>Uczeń zna sposoby efektywnego uczenia się</p>	<p>Zapoznanie z etapami efektywnego uczenia się i umiejętnością czytania ze zrozumieniem, .aktywnego słuchania, dokonywania selekcji treści, wizualizacja treści, utrwalanie poprzez działanie w praktyce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Muszę czy chcę się uczyć? Tajemnica sukcesu. (kl. 5) - Co zrobić, aby chciało się chcieć? Zmotywowani do działania. (kl.8)</p>

<p>Uczeń określa cele i dąży do ich realizacji</p>	<p>Kształtowanie umiejętności dokonywania hierarchizacji celów. Wdrażanie do konsekwentnego wykonywania podjętych działań. Rozwijanie obowiązkowości, sumienności, punktualności, dokładności w działaniu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia lekcyjne • rozmowy kierowane, konkursy • indywidualizacja pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z wychowawcą. • Dyskusje, konkursy. • Indywidualizacja pracy. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - <i>Czy potrafię być odpowiedzialny?</i> (kl.4)</p> <p>Kim chcesz zostać w przyszłości? – (kl. 8) Osiągam w życiu sukcesy. Moje życie za 10 lat. - (kl.5) - Rozmawiamy o swoich talentach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach oraz o tym, co to znaczy być szczęśliwym. (kl.8)</p>
<p>Uczeń potrafi korzystać z różnorodnych źródeł informacji</p>	<p>Zapoznanie z różnymi źródłami informacji. Kształtowanie umiejętności wybiórczego poruszania się w świecie informacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne • Lekcje biblioteczne. • Przygotowanie do konkursów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne . • Lekcje biblioteczne. • Spotkania eksperckie. • Przygotowanie do konkursów. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Właściwy dobór informacji z Internetu.- (kl. 4) - Jak mądrze korzystać z Internetu? (kl. 5)</p>

FUNKCJONOWANIE UCZNIĄ Z TRUDNOŚCIAMI EDUKACYJNYMI			
Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I - III	Klasy IV - VIII

<p>Uczeń z trudnościami dydaktycznymi czuje się bezpiecznie w środowisku szkolnym</p>	<p>Diagnoza uczniów. Przekazywanie informacji wychowawcom i nauczycielom na temat trudności edukacyjnych uczniów. Współpraca ze specjalistami i organizacja pomocy specjalistycznej wg potrzeb. Doskonalenie zawodowe nauczycieli. Włączanie uczniów z trudnościami w zajęcia pozalekcyjne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie rozmów, obserwacji, wywiadów z rodzicem. • Analizowanie arkuszy diagnostycznych, opinii i orzeczeń PP-P. • Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej (zajęcia rewalidacyjne, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze, socjoterapeutyczne, terapia pedagogiczna). 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie rozmów, obserwacji, wywiadów z rodzicem. • Analizowanie arkuszy diagnostycznych, opinii i orzeczeń PP-P. • Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej (zajęcia rewalidacyjne, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze, socjoterapeutyczne, terapia pedagogiczna).
<p>Uczeń przybywający z zagranicy ma możliwość efektywnego funkcjonowania w nowym środowisku</p>	<p>Wspomaganie nauki uczniów niebędących obywatelami polskimi oraz uczniów będących obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach poza granicami naszego kraju. Dostosowywanie wymagań edukacyjnych do możliwości umiejętności uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia pozalekcyjne z uczniem z zagranicy. • Praca indywidualna zróżnicowana. • Pomoc koleżeńska. • Wspieranie rodziny ucznia, udzielanie wskazówek do pracy z dzieckiem w domu. • Konsultacje ze specjalistami – pedagog, psycholog, logopeda. • Organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia pozalekcyjne z uczniem z zagranicy. • Praca indywidualna zróżnicowana. • Pomoc koleżeńska. • Wspieranie rodziny ucznia, udzielanie wskazówek do pracy z dzieckiem w domu. • Konsultacje ze specjalistami – pedagog, psycholog, logopeda. • Organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
<p>Uczeń komunikuje bieżące problemy w przyswajaniu materiału programowego</p>	<p>Systematyczne sprawdzanie postępów uczniów w nauce. Stała współpraca wychowawcy z nauczycielami przedmiotów i rodzicami/opiekunami .Indywidualizacja pracy uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczne monitorowanie postępów uczniów. • Konsultacje indywidualne z rodzicami uczniów. • Zróżnicowana praca domowa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczne monitorowanie postępów uczniów. • Konsultacje indywidualne z rodzicami uczniów. • Zróżnicowana praca domowa.

	Pomoc koleżeńska i wolontaryjna.		
Uczeń zaniedbany środowiskowo, uczeń z zaburzeniami emocjonalnymi oraz sprawiający trudności wychowawcze dostrzega możliwość własnego rozwoju edukacyjnego	<p>Diagnoza środowiska rodzinnego uczniów.</p> <p>Wywiady środowiskowe prowadzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego.</p> <p>Współpraca z rodzicami i prawnymi opiekunami.</p> <p>Współdziałanie z placówkami opiekuńczo - wychowawczymi, stowarzyszeniami, fundacjami.</p> <p>Organizacja pomocy materialnej i terapeutycznej.</p> <p>Zauważanie wszelkich (nawet drobnych) osiągnięć uczniów oraz stwarzanie ku temu sytuacji edukacyjnych.</p> <p>Motywowanie uczniów do aktywnego udziału w życiu szkoły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych. • Organizowanie spotkań ze specjalistami. • Pedagogizacja rodziców. • Udział w programach profilaktycznych. • Pomoc materialna. • Organizowanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych. • Organizowanie spotkań ze specjalistami. • Pedagogizacja rodziców. • Udział w programach profilaktycznych. • Pomoc materialna. • Organizowanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej.

II. SFERA ROZWOJU EMOCJONALNEGO

PRAWIDŁOWE WZORY EMOCJONALNEGO REAGOWANIA			
Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I - III	Klasy IV - VIII

<p>Uczeń nazywa i wyraża swoje uczucia w sposób społecznie akceptowany</p>	<p>Kształcenie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć towarzyszących różnym sytuacjom. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym. Rozwijanie umiejętności wyrażania swoich emocji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z psychologiem i pedagogiem., drama, pogadanki. • Wyrażanie emocji w formie plastycznej, muzycznej, teatralnej. • Rozmowy na temat sposobów wyrażania emocji w oparciu o lekturę, filmy, itp. • Konsekwentne reagowanie zgodne z WZO oraz obowiązującymi w szkole procedurami na wszelkie przejawy agresji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z psychologiem i pedagogiem., drama, pogadanki. • Wyrażanie emocji w formie plastycznej, muzycznej, teatralnej. • Rozmowy na temat sposobów wyrażania emocji w oparciu o lekturę, filmy, itp. • Konsekwentne reagowanie zgodne z WZO oraz obowiązującymi w szkole procedurami na wszelkie przejawy agresji. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Mam problem - gdzie szukać pomocy? (kl.4) - Porozmawiajmy o hejcie. Cyberprzemoc, jak się przed nią uchronić? (kl. 5) - Co oznacza szacunek do siebie i względem innych? Kiedy kończy się żart? Kiedy żart boli lub zagraża innym? (kl. 5) - Z kulturą na co dzień - mowa i zachowanie w miejscach publicznych oraz w różnych sytuacjach życiowych. (kl. 5) - Wirtualny świat - zagrożenia (cyberprzemoc, uzależnienie od Internetu).(kl.6) - Być fair w Internecie - cyberprzemoc.(kl.7) - Jestem odpowiedzialny za to co robię. Zjawisko hejtu. (kl.8)</p>
<p>Uczeń doskonali umiejętność kontrolowania i wyrażania emocji</p>	<p>Ćwiczenie umiejętności pozwalających na regulowanie poziomu pobudzenia emocjonalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. • Zajęcia z psychologiem i pedagogiem szkolnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. • Zajęcia z psychologiem i pedagogiem szkolnym • Projekcje filmów

	<p>Dostarczanie właściwych wzorców reagowania i samokontrolowania się emocjonalnego.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem. .</p> <p>Kształcenie umiejętności właściwego reagowania na zachowania innych.</p> <p>Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej.</p> <p>Wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.</p> <p>Pomoc w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekcje filmów • Obserwacje uczniów na zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych, przerwach, analizowanie ich zachowań w czasie indywidualnych i grupowych rozmów. • Informowanie uczniów i ich rodziców o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy w razie występowania zaburzeń emocjonalnych. • Współpraca z PP- P. • Zorganizowanie zajęć specjalistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacje uczniów na zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych, przerwach, analizowanie ich zachowań w czasie indywidualnych i grupowych rozmów. • Informowanie uczniów i ich rodziców o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy w razie występowania zaburzeń emocjonalnych. • Współpraca z PP- P. • Zorganizowanie zajęć specjalistycznych <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Szacunek może mieć wiele znaczeń. – (kl.4) - Jak wyrażamy uczucie złości? (kl. 5) - Potrafię rozwiązywać konflikty - nie jestem agresywny. (kl. 5) - Jak radzić sobie ze stresem ? (kl.6) - Uczymy się nazywać własne uczucia. (kl.7) - Dbanie o zdrowie psychiczne, przeciwdziałanie depresji. (kl.8) - Jak zaakceptować i polubić siebie? (kl.8)
--	--	---	---

III. SFERA ROZWOJU SPOŁECZNEGO I MORALNEGO

WŁAŚCIWE FUNKCJONOWANIE DZIECKA W RODZINIE		
Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji

		Klasy I - III	Klasy IV - VIII
Uczeń potrafi nawiązywać prawidłowe relacje w rodzinie	Kształtowanie umiejętności interpersonalnych Wpajanie postawy miłości do rodziców i członków rodziny, szacunku do starszych	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia lekcyjne • pogadanki, • Spotkania ze specjalistami • Rozmowy indywidualne 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści przedmiotowych • Udział w zajęciach wychowania do życia w rodzinie, zajęcia z wychowawcą: pogadanki, dyskusje. • Spotkania ze specjalistami. • Rozmowy indywidualne. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych</u> - Ja w środowisku, do którego należę: moje miejsce w rodzinie, grupie i klasie. – (kl.4) -Dylematy współczesności - kryzys autorytetów i wartości moralnych. (kl.8)</p>
Uczeń rozumie i docenia znaczenie rodziny w życiu człowieka	Zapoznanie z rolą domu rodzinnego, funkcjami rodziny. Zapoznanie z pozycją dziecka w rodzinie, prawami i obowiązkami członków rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści przedmiotowych • Gazetki ściennie • Organizowanie konkursów 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści przedmiotowych • Wychowanie do życia w rodzinie <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Prawa i obowiązki dziecka.(kl.7)</p>
Uczeń dostrzega i szanuje wartości i tradycje rodzinne	Przekazywanie i wzmacnianie wartości rodzinnych Kultywowanie tradycji rodzinnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Wspólne świętowanie uroczystości o charakterze rodzinnym (np. Dzień Babci, Dziadka, Matki, Ojca itp.). • Realizacja treści przedmiotowych. • Rozmowy i pogadanki • Wykonywanie rodzinnych drzew genealogicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści przedmiotowych • Pogadanki, dyskusje • Wykonywanie rodzinnych albumów, kronik, drzew genealogicznych • Udział w konkursach. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Rodzina - miejsce spotkań wielu pokoleń. Pamiętamy o tych, którzy odeszli – (kl.4)</p>

PRAWIDŁOWE FUNKCJONOWANIE DZIECKA W SZKOLE

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I - III	Klasy IV - VIII
<p>Uczeń rozumie konieczność rozwoju osobistego ze względu na fakt ciągłych kontaktów interpersonalnych</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, podejmowania negocjacji, argumentowania, obrony zdania.</p> <p>Tworzenie bezpiecznej atmosfery służącej wzmocnieniu poczucia własnej wartości uczucia.</p> <p>Rozwijanie postawy etycznej wobec innych zwłaszcza krzywdzonych i słabszych.</p> <p>Wdrażanie do ponoszenia odpowiedzialności za słowa i czyny.</p> <p>Kształtowanie umiejętności wyrażania swoich opinii zgodnie z zasadami komunikacji osobowej, rozwijanie odwagi wyrażania własnego zdania zwłaszcza gdy wiąże się to z odmową podejmowania ryzykownych zachowań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja treści przedmiotowych, rozmowy Zajęcia pozaszkolne Konkursy, quizy Udział w akcjach charytatywnych 	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja treści przedmiotowych, rozmowy Zajęcia pozaszkolne Konkursy, quizy Udział w akcjach charytatywnych <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <p>- Jak być uczciwym wobec innych i wobec siebie samego.- (kl.4)</p> <p>- Uczmy się mówić „nie” - mam swoje zdanie i nie muszę go zmieniać.- (kl.4)</p> <p>- Zgoda buduje, niezgoda rujnuje</p> <p>- umiejętność rozwiązywania konfliktów. (kl.6)</p> <p>- Budujemy wzajemne zaufanie w zespole klasowym. (kl.7)</p> <p>-Jak konstruktywnie rozwiązywać konflikty? (kl.8)</p>
	<p>Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła.</p> <p>Wdrażanie do stosowania zasad kultury osobistej na co dzień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja treści przedmiotowych ze zwróceniem uwagi na pozytywne wzorce osobowe. 	<p>Zajęcia wychowania do życia w rodzinie, realizacja treści przedmiotowych ze zwróceniem uwagi na pozytywne wzorce osobowe; dyskusje, debaty Organizowanie uroczystości, obchodów świąt, rocznic, itp.</p>

<p>Uczeń poznaje i stosuje uniwersalne wartości w życiu każdego człowieka</p>	<p>Rozwijanie duchowości dzieci zgodnie z przyjętymi tradycjami religijnymi w rodzinie. Dążenie do wyeliminowania kłamstwa z życia codziennego, promowanie prawdomówności. Wskazywanie wzorców postępowania, autorytetów moralnych; odwoływanie się do postaci patronki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskusje, rozmowy Organizowanie uroczystości, obchodów świąt, rocznic, itp. • Organizowanie zajęć, gier i zabaw integracyjnych. 	<p>Organizowanie zajęć, gier i zabaw integracyjnych</p> <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Radzę sobie z konfliktami. Nie czynię drugiemu co tobie nie miłe. - (kl.4) - Ja i moja klasa - integracja i ustalenie zasad współpracy. - (kl.4) - Jak poznać swoje mocne strony - podniesienie poczucia własnej wartości. (kl. 5) - Śladami Izabeli Branickiej - patronki naszej szkoły (kl.6) - Zasady dobrego wychowania w szkole i klasie- co nieco savoir vivre. (kl.7) - Wspomnienie o patronce szkoły - Izabeli Branickiej. (kl.8)
<p>Uczeń potrafi nawiązywać prawidłowe relacje z rówieśnikami oraz umiejętnie współdziała w grupie</p>	<p>Stworzenie warunków do wzajemnego poznania się uczniów. Integracja zespołu klasowego. Tworzenie przyjaznego klimatu emocjonalnego w grupie. Przekazywanie informacji na temat właściwego zachowania ucznia w grupie rówieśniczej. Uczenie właściwej komunikacji, eliminowanie zachowań agresywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki, imprezy. klasowe. • Warsztaty, pogadanki, pomoc koleżeńska. • Praca na rzecz Wolontariatu i Samorządu Uczniowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki, imprezy. klasowe. • Warsztaty, pogadanki, pomoc koleżeńska. • Praca na rzecz Wolontariatu i Samorządu Uczniowskiego. • Spisywanie kontraktów klasowych. • Zapoznanie z dokumentacją szkoły.

	<p>Kształtowanie postaw pokojowego rozwiązywania problemów w życiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spisywanie kontraktów klasowych. • Zapoznanie z dokumentacją szkoły. • Zajęcia integracyjne • Spotkania ze specjalistami 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne • Spotkania ze specjalistami <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> -Przypominamy najważniejsze dokumenty szkoły: Statut oraz WSO (kl.6) - Ja i moja klasa - integracja i ustalenie zasad współpracy.- (kl.4-8)</p> <p>- Każdy z nas jest ważny!- moje miejsce w grupie Gdzie są granice solidarności i lojalności koleżeńskiej?- (kl.4)</p> <p>- Co mogę powiedzieć o moich kolegach z klasy? - „Bank życzliwości?”. (kl. 5)</p> <p>- Dzień Chłopaka w naszej klasie. Rola przyjaciela w moim życiu. Zabawy integracyjne. (kl.8)</p> <p>-Mój język i postawa świadczą o mnie. (kl.8)</p>
<p>Uczeń rozwija poczucie odpowiedzialności za siebie i innych</p>	<p>Przestrzeganie prawidłowego, zgodnego z regulaminem zachowania się uczniów w szkole. Uświadomienie roli zdrowego współzawodnictwa. Wdrażanie do poszanowania cudzego dobra materialnego i osobistego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonywanie samooceny • Stosowanie systemu kar i nagród zgodnego ze statutem szkoły • Rozmowy indywidualne 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonywanie samooceny • Stosowanie systemu kar i nagród zgodnego ze statutem szkoły • Rozmowy indywidualne <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Zapoznanie uczniów z regulaminami szkolnymi, WZO z Zachowania. Bezpieczeństwo w drodze do szkoły oraz bezpieczny pobyt w szkole.- (kl. 4-8) - Analizujemy prawa i obowiązki ucznia w oparciu o statut oraz punktację oceny zachowania (kl.6)</p>

			<p>- O czym warto porozmawiać – sztuka klasowej konwersacji. (kl.6)</p> <p>- Poznajemy i analizujemy dokumenty szkolne. (kl.7)</p> <p>- Przypomnienie zapisów Statutu Szkoły – prawa i obowiązki ucznia, zasad oceniania zachowania, zasady higieny podczas lekcji i przerw. (kl.8)</p>
<p>Uczeń podejmuje decyzje dotyczące dalszej edukacji</p>	<p>Ukazywanie propozycji i możliwości dalszego kształcenia</p> <p>Wspieranie uczniów w rozpoznawaniu i uświadomieniu mocnych i słabych stron. Wdrażanie do samooceny.</p> <p>Rozbudzanie i ukierunkowanie zainteresowań.</p> <p>Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach.</p> <p>Uświadomienie kryteriów wyboru szkoły, zawodu.</p> <p>Pomoc w świadomym kształtowaniu orientacji i kariery zawodowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zainteresowań w trakcie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. • Kąciki o tematyce zawodowej w salach lekcyjnych. • Przekazywanie wiedzy o zawodach na różnych zajęciach edukacyjnych podczas realizacji treści programowych. • Prowadzenie pogadanek z wykorzystaniem filmów oraz Internetu. • Moje słabe i mocne strony, rozmowy wzmacniające. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczenie w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych. • Rozwijanie zainteresowań w trakcie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. • Przekazywanie wiedzy o zawodach na różnych zajęciach edukacyjnych podczas realizacji treści programowych. • Prowadzenie pogadanek, wykorzystanie filmów oraz Internetu. • Referowanie przez uczniów zebranych informacji o zawodach. <ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne lub grupowe spotkania pedagoga szkolnego z uczniami - zawody przyszłości, moje słabe i mocne strony, test predyspozycji zawodowych. • Rozmowy wzmacniające (wykorzystanie literatury z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego) • Udział w zajęciach z doradztwa zawodowego <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p>

			<p>- Mam kolegów i przyjaciół. Ja i moja samoocena. (kl. 5)</p> <p>-Kim chcę zostać w przyszłości ? (kl.6)</p> <p>- Oceniamy zachowanie swoje i kolegów w I semestrze.</p> <p>- Oceniamy zachowanie swoje i kolegów w II semestrze.- (kl. 4-8)</p>
--	--	--	--

WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE			
Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I-III	Klasy IV-VIII
<p>Uczeń jest świadomy swoich korzeni i kultury narodowej</p>	<p>Kształtowanie szacunku do własnego państwa, symboli narodowych, religijnych, pamiątek historycznych.</p> <p>Kształtowanie więzi z krajem ojczystym i świadomości obywatelskiej.</p> <p>Wdrażanie do czynnego uczestnictwa w kulturze.</p> <p>Dokumentowanie historii i tradycji szkoły.</p> <p>Zapoznanie z sylwetką patronki szkoły.</p> <p>Tworzenie i kultywowanie tradycji związanych z patronką szkoły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści przedmiotowych. • Wyjścia do muzeów, kin, teatru, filharmonii, lekcje muzealne, wycieczki. • Wyjścia do miejsc pamięci narodowej. • Organizowanie lub oglądanie wystaw historycznych. • Wystrój szkoły, okolicznościowe gazetki . • Przybliżenie postaci patronki. • Organizacja zajęć poświęconych patronce szkoły • Obchody Święta Szkoły. 	<p>Realizacja treści przedmiotowych (język polski, historia, religia)</p> <p>Wyjścia do muzeów, kin, teatru, filharmonii, lekcje muzealne, wycieczki</p> <p>Wyjścia do miejsc pamięci narodowej</p> <p>Organizowanie lub oglądanie wystaw historycznych</p> <p>Wystrój szkoły, okolicznościowe gazetki</p> <p>Organizowanie i udział w konkursach historycznych</p> <p>Udział poczty sztandarowego w ważnych uroczystościach szkolnych, miejskich, itp.</p> <p>Przybliżenie postaci patronki</p> <p>Organizacja zajęć poświęconych patronce szkoły</p> <p>Obchody Święta Szkoły</p> <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p>

			<p>- Święto szkoły – patronka Izabella Branicka”- (kl. 4-8)</p> <p>- Kształtujemy postawy patriotyczne. (kl. 5)</p> <p>- Jak obchodzimy święta państwowe i inne ważne uroczystości w naszym kraju, domu i szkole? (kl.7)</p> <p>-Dlaczego obchodzimy święto Konstytucji 3 maja? (kl.8)</p>
<p>Uczeń godnie zachowuje się wobec symboli narodowych i podczas uroczystości o charakterze patriotycznym</p>	<p>Uświadomienie uczniom znaczenia świąt narodowych. Zapoznanie z historią i tradycjami symboli narodowych. Kształtowanie szacunku dla hymnu, godła, barw narodowych. Uczenie prawidłowych zachowań podczas uroczystości. Nauczanie właściwego wykorzystania i poszanowania wyposażenia szkoły. Zapoznanie z ceremoniałem szkoły. Nauka prawidłowych postaw i zachowań podczas uroczystości szkolnych z udziałem poczty sztandarowego. Kształtowanie szacunku dla ceremoniału szkolnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akademie o charakterze patriotycznym. • Realizacja treści przedmiotowych. • Pogadanki, indywidualne rozmowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Akademie o charakterze patriotycznym. • Realizacja treści przedmiotowych. • Pogadanki, indywidualne rozmowy. <p>• Akademie o charakterze patriotycznym. • Realizacja treści przedmiotowych. • Pogadanki, indywidualne rozmowy.</p> <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - 1,2,3maja – daty, o których należy pamiętać (kl. 4) - Co oznaczają dla mnie daty 1 i 3 maja . (kl.6) - „Polskie drogi do niepodległości”(kl.6)</p> <p>- Jak obchodzimy święta państwowe i inne ważne uroczystości w naszym kraju, domu i szkole? (kl.7)</p> <p>- Świadomość bycia Polakiem - Święto Odzyskania Niepodległości. (kl.8)</p>
<p>Uczeń świadomie uczestniczy w życiu szkolnym</p>	<p>Rozwijanie samorządności uczniowskiej. Wzbogacanie oferty zajęć pozaszkolnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wybory samorządu klasowego. • Działalność kół zainteresowań. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wybory samorządu klasowego. • Wybór prezydium SU • Działalność kół zainteresowań.

	<p>Kształtowanie umiejętności prezentowania siebie i swoich dokonań w szerszym gronie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z Konwencją Praw Dziecka. .Przygotowanie i udział w uroczystościach szkolnych. • Udział w konkursach. • Dyżury uczniów . • Pomoc koleżeńska. • Dbanie o sprzęt szkolny- usuwanie szkód. • Wspólne opracowanie kontraktu klasowego. • Znajomość dokumentów szkolnych. • Organizowanie turniejów, zawodów sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z Konwencją Praw Dziecka. .Przygotowanie i udział w uroczystościach szkolnych. • Udział w konkursach. • Dyżury uczniów . • Pomoc koleżeńska. • Dbanie o sprzęt szkolny- usuwanie szkód. • Wspólne opracowanie kontraktu klasowego. • Znajomość dokumentów szkolnych. • Organizowanie turniejów, zawodów sportowych <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - wybory do Samorządu klasowego oraz Samorządu Uczniowskiego. (kl. 4-8)</p> <p>- Konwencja Praw Dziecka. Zaznajomienie z prawami i obowiązkami Ucznia.- (kl.4) -Sztuka autoprezentacji – co ułatwia nam kontakty z innymi? (kl.8)</p>
<p>Uczeń uczestniczy w życiu środowiska lokalnego, jest zaangażowany w życie społeczne</p>	<p>Kształtowanie postawy wrażliwości na potrzeby innych ludzi. Rozbudowanie aktywności społecznej uczniów, wspieranie ich inicjatyw. Budzenie zainteresowań potrzebami i problemami najbliższego środowiska. Umożliwienie uczestniczenia w akcjach organizowanych przez różne instytucje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akcje charytatywne, ekologiczne, np. Góra Grosza, Sprzątanie świata, Dzień Ziemi itp. • Współpraca z placówkami opiekuńczymi. • Pogadanki i spotkania z przedstawicielami instytucji działających w środowisku lokalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Akcje charytatywne, ekologiczne, np. Góra Grosza, Sprzątanie świata, Dzień Ziemi itp. • Współpraca z placówkami opiekuńczymi. • Pogadanki i spotkania z przedstawicielami instytucji działających w środowisku lokalnym. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - „Dzień Ziemi” - nasz wspólny dom. – (kl. 4 – 8)</p>

			<p>- Umiejętność dawania siebie innym - każdy może zostać wolontariuszem.(kl.6)</p>
<p>Współpraca szkoła-rodzic / rodzic- szkoła Rodzice współpracują ze szkołą i mogą liczyć na wsparcie szkoły w sprawowaniu swych funkcji</p>	<p>Stwarzanie dobrego klimatu współpracy i sytuacji wymagających współdziałania domu i szkoły. Uświadomienie znaczenia obecności rodziców w życiu szkoły. Ujednolicenie działań wychowawczych w domu i szkole. Zapewnienie pomocy rodzinom niewydolnym wychowawczo i w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc w załatwianiu formalności instytucjonalnych ze względu na brak indywidualnych możliwości rodziców. Pozyskiwanie środków uczniom pochodzącym z rodzin potrzebujących pomocy. Pomoc rodzicom uczniów przejawiających trudności dydaktyczno - wychowawcze w diagnozie specjalistycznej (PP-P), zbieranie spostrzeżeń.</p>	<p>Opiniowanie dokumentów szkolnych przez rodziców. Współdziałanie rodziców w tworzeniu dokumentów szkolnych. Zaproszenie rodziców do uczestnictwa w uroczystościach szkolnych. Organizowanie tematycznych spotkań rodziców.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie dni otwartych. • Prowadzenie konsultacji dla rodziców. • Ankiety skierowane do rodziców. • Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu trudności w wychowaniu. • Współpraca z placówkami zajmującymi się wspomaganie rodziny. • Pomoc uczniom potrzebującym w uzyskaniu bezpłatnych obiadów, wypoczynku letniego, wyprawki szkolnej, stypendium szkolnego, organizacja wypoczynku zimowego i letniego. 	<p>Opiniowanie dokumentów szkolnych przez rodziców, Współdziałanie rodziców w tworzeniu dokumentów szkolnych Zaproszenie rodziców do uczestnictwa w uroczystościach szkolnych Organizowanie tematycznych spotkań rodziców Organizowanie dni otwartych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie dni otwartych. • Prowadzenie konsultacji dla rodziców. • Ankiety skierowane do rodziców. • Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu trudności w wychowaniu. • Współpraca z placówkami zajmującymi się wspomaganie rodziny. • Pomoc uczniom potrzebującym w uzyskaniu bezpłatnych obiadów, wypoczynku letniego, wyprawki szkolnej, stypendium szkolnego, organizacja wypoczynku zimowego i letniego. • Akcje przedsięwzięte. • Wręczanie podziękowań i gratulacji rodzicom • zaangażowanym w życie szkoły. Rozmowy motywacyjne w kierunku przeprowadzenia badań w PP-P i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej

		<ul style="list-style-type: none"> • Akcje przedświąteczne. • Wręczanie podziękowań i gratulacji rodzicom • zaangażowanym w życie szkoły. Rozmowy motywacyjne w kierunku przeprowadzenia badań w PP-P i udzielania pomocy. psychologiczno-pedagogicznej • Wsparcie i poradnictwo psychologiczne dla rodziców i uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie i poradnictwo psychologiczne dla rodziców i uczniów.
<p>Uczeń zna tradycje, kulturę i specyfikę regionu podlaskiego</p>	<p>Dostarczenie wiedzy na temat najważniejszych wydarzeń, postaci, walorów regionu.</p> <p>Rozwijanie szacunku do obrzędów, zwyczajów nawiązujących do życia naszych przodków.</p> <p>Zapoznanie z miejscami pamięci narodowej w regionie.</p> <p>Motywowanie do poznawania dziejów przodków.</p> <p>Powiązanie tradycji narodowych z tradycjami rodzinnymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja regionalna. • Realizacja treści przedmiotowych. • Konkursy o charakterze regionalnym: plastyczne, historyczne, krajoznawcze, ekologiczne. • Ekspozowanie treści regionalnych . • Wycieczki. • Spotkania z ciekawymi ludźmi, wywiady. 	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja regionalna. • Realizacja treści przedmiotowych. • Konkursy o charakterze regionalnym: plastyczne, historyczne, krajoznawcze, ekologiczne. • Ekspozowanie treści regionalnych . • Wycieczki. <p>Spotkania z ciekawymi ludźmi, wywiady.</p> <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - Piękno i tradycje naszego regionu. Białystok – stolicą Podlasia. (kl.6) - Boże Narodzenie w naszym regionie - tradycje i obyczaje. Wigilia klasowa. (kl.4-8)</p>

<p>Uczeń ma świadomość przynależności do społeczności europejskiej, szanuje kulturę i tradycję innych narodów</p>	<p>Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji wobec innych narodów, religii, kultur.</p> <p>Kształtowanie umiejętności analizy zjawisk społecznych.</p> <p>Powiązanie tradycji narodu z tradycjami Europy. Uświadomienie wkładu Polaków w kulturę i historię Europy.</p> <p>Przekazanie wiedzy na temat integracji europejskiej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści programowych. • Dzień Języków Obcych: <p>- Prezentacja dokonań innych narodów</p> <p>- Plakaty na temat integracji europejskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści programowych. • Dzień Języków Obcych: <p>- Prezentacja dokonań innych narodów</p> <p>- Plakaty na temat integracji europejskiej</p> <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <p>- Co to jest tolerancja? - przyczyny uprzedzeń i braku szacunku do drugiego człowieka.(kl.6)</p>
--	---	--	--

IV. SFERA ROZWOJU FIZYCZNEGO

WYCHOWANIE PROZDROWOTNE			
Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I-III	Klasy IV-VIII
<p>Uczeń przestrzega zasad higieny</p>	<p>Wskazywanie konieczności dbania o higienę osobistą.</p> <p>Zapobieganie chorobom brudnych rąk i chorobom zakaźnym.</p> <p>Zwracanie uwagi na konieczność dbania o czystość ubioru.</p> <p>Zapoznavanie uczniów z problematyką okresu dojrzewania.</p> <p>Zachęcanie do dbania o estetykę i czystość otoczenia.</p> <p>Dbanie o higienę oczu i kontrolowanie czasu pracy przy komputerze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka prozdrowotna konkursy, quizy, spotkanie, prelekcje z przedstawicielami organizacji zajmujących się promocją zdrowia. • Gazetki tematyczne, filmy edukacyjne. • Programy stomatologiczne i programy profilaktyki higieny ciała. • Instrukcja dokładnego mycia i dezynfekcji dłoni. • Działalność gabinetu profilaktycznego (higienistka szkolna) . 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka prozdrowotna konkursy, quizy, spotkanie, prelekcje z przedstawicielami organizacji zajmujących się promocją zdrowia • Gazetki tematyczne, filmy edukacyjne • Programy stomatologiczne i programy profilaktyki higieny ciała • Instrukcja dokładnego mycia i dezynfekcji dłoni • Działalność gabinetu profilaktycznego (higienistka szkolna) • Pogadanki na temat znaczenia szczepień ochronnych Pogadanki pielęgniarki,

		<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki na temat znaczenia szczepień ochronnych. Pogadanki pielęgniarki, rozmowy indywidualne z uczniami i ich rodzicami • Pogadanki na zajęciach z wychowawcą. • Realizacja treści przedmiotowych na lekcjach. 	<p>rozmowy indywidualne z uczniami i ich rodzicami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki na zajęciach z wychowawcą <p>Realizacja zajęć wychowania do życia w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja treści przedmiotowych na lekcjach <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <p>-Drogi szerzenia się chorób bakteryjnych i wirusowych. Profilaktyka mycia rąk.– (kl.4)</p> <p>- Drogi szerzenia się chorób bakteryjnych i wirusowych - profilaktyka. (kl.6)</p> <p>-Bakterie i wirusy, podstępne i niewidoczne zagrożenia. (kl.7)</p>
<p>Uczeń zna i stosuje zasady bezpieczeństwa</p>	<p>Zapoznavanie z przepisami bezpieczeństwa w szkole i poza nią.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prawidłowego zachowania się w sytuacjach zbiorowego i indywidualnego zagrożenia.</p> <p>Zapoznanie z sygnałami ostrzegawczymi, zasadami postępowania w razie alarmu .</p> <p>Zapoznanie z planem ewakuacji szkoły.</p> <p>Rozwijanie umiejętności bezpiecznego i samodzielnego poruszania się po ulicy.</p> <p>Przestrzeganie zasad bezpiecznego korzystania i poruszania się w stołówce, szatni, klasie, toalecie, na korytarzu, boisku, sali sportowej, placu zabaw.</p> <p>Podejmowanie i wykazanie się umiejętnością udzielania pierwszej pomocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, prelekcje i spotkania z ekspertami w sprawach bezpieczeństwa: strażakiem, policjantem. • Pogadanki na temat bezpieczeństwa przeciwpożarowego. • Próbne ewakuacje szkoły. • Zajęcia wychowania komunikacyjnego. • Zdobywanie karty rowerowej. • Realizacja treści przedmiotowych. • Zajęcia z ratownikami medycznymi, uczestniczenie w szkoleniach dotyczących zasad pierwszej pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, prelekcje i spotkania z ekspertami w sprawach bezpieczeństwa: strażakiem, policjantem. • Pogadanki na temat bezpieczeństwa przeciwpożarowego. • Próbne ewakuacje szkoły. • Zajęcia wychowania komunikacyjnego. • Zdobywanie karty rowerowej. • Realizacja treści przedmiotowych. • Zajęcia z ratownikami medycznymi, uczestniczenie w szkoleniach dotyczących zasad pierwszej pomocy. • Zachęcanie do udziału w programach oraz konkursach lokalnych i ogólnopolskich. • Stosowanie się do wewnętrznych regulaminów .

	<p>Rozwijanie umiejętności posługiwania się sprzętem audiowizualnym, komputerowym, urządzeniami gospodarstwa domowego.</p> <p>Przestrzeganie reguł sanitarnych określonych w „Wytocznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie do udziału w programach oraz konkursach lokalnych i ogólnopolskich. • Stosowanie się do wewnętrznych regulaminów . 	<p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> Zapoznanie uczniów z regulaminami szkolnymi, WZO z Zachowania. Bezpieczeństwo w drodze do szkoły oraz bezpieczny pobyt w szkole.- (kl.4-8)</p> <p>- Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy.(kl.6 - 7)</p>
<p>Uczeń rozwija sprawność fizyczną oraz przyjmuje właściwe postawy wobec zdrowia fizycznego</p>	<p>Uświadamianie potrzeby spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu.</p> <p>Zachęcanie do uczestnictwa w wybranych formach aktywności sportowej i wypoczynku.</p> <p>Rozwijanie predyspozycji sportowych, Systematyczna kontrola prawidłowej postawy ciała.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia wychowania fizycznego”, imprezy sportowe, gry i ćwiczenia terenowe, zajęcia na pływalni, olimpijka sportowa. • Kontrola prawidłowej postawy uczniów. • Zajęcia gimnastyki korekcyjnej, wyjazdy na basen. • Gimnastyka śródlekcyjna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia wychowania fizycznego”, zawody sportowe, koła SKS. • Kontrola prawidłowej postawy uczniów <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u> - „Aktywność ruchowa sposobem na dobre samopoczucie i rozładowanie złych emocji” (kl. 5)</p> <p>- Sposoby na nudę. Jak atrakcyjnie spędzić ferie zimowe.(kl.6)</p> <p>- Jak zdrowo i bezpiecznie spędzić wakacje ?(kl.6)</p>
<p>Uczeń przestrzega zasad prawidłowego odżywiania</p>	<p>Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.</p> <p>Wpajanie zasad prawidłowego odżywiania i jego wpływu na rozwój dziecka.</p> <p>Zachęcanie uczniów do większego spożycia owoców i warzyw.</p> <p>Poznanie zasad i technik wykonywania posiłków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, prelekcje i warsztaty dotyczące właściwego żywienia. • Realizacja treści przedmiotowych. • Profilaktyka prozdrowotna. • Realizowanie w szkole programów promujących zdrowe odżywianie, np.: „Owoce i warzywa w szkole”, „Szkłanka 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, prelekcje i warsztaty dotyczące właściwego żywienia. • Realizacja treści przedmiotowych. • Profilaktyka prozdrowotna. • Realizowanie w szkole programów promujących zdrowe odżywianie, np.: „Zdrowe drugie śniadanie” <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p>

		mleka'', „Zdrowe drugie śniadanie”.	<p>-Wiem co jem – wiem co piję.– (kl.4)</p> <p>- Poznajemy dobre i złe nawyki żywieniowe. (kl. 5)</p> <p>-- Jak drugie śniadanie wpływa na zdrowie i urodę? (kl.7)</p> <p>- Regularne i wartościowe posiłki, czyli jak uniknąć zaburzeń odżywiania. (kl.8)</p> <p>- Bulimia i anoreksja- choroby nastolatków. (kl. 8)</p>
<p>Uczeń jest świadomy zagrożeń jakie niesie alkohol, papierosy, substancje psychoaktywne oraz inne używki, a także z zagrożeń płynących z uzależnień (np. gry komputerowe, hazard)</p>	<p>Promocja modelu życia bez nałogów . Uświadamianie zdrowotnych konsekwencji palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania środków odurzających i substancji psychoaktywnych. Kształtowanie postawy przeciwstawiania się nałogom i rozwijanie umiejętności odmawiania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, konkursy i programy profilaktyczne poruszające tematykę szkodliwości używek i uzależnień. • Projekcje filmów na temat zagrożeń, jakie niosą nałogi Spotkania ze ekspertami . 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, konkursy i programy profilaktyczne poruszające tematykę szkodliwości używek i uzależnień. • Projekcje filmów na temat zagrożeń, jakie niosą nałogi Spotkania ze ekspertami. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <p>-Jestem eko i żyję eko.- (kl.4)</p> <p>- Dlaczego nałogi niszczą ludzi? – jak je pokonywać.(kl.6)</p> <p>- Profilaktyka uzależnień – mechanizmy uzależnień. Używanie i nadużywanie. (kl.7)</p> <p>-Papierosy, e-papierosy, narkotyki, dopalacze, czyli dlaczego nie warto po nie sięgać. (kl.8)</p> <p>-Narkotyki i dopalacze, czy na pewno warto? (kl.8)</p>

KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	
		Klasy I-III	Klasy IV-VIII
Uczeń jest świadomy zagrożeń środowiska naturalnego	Uwrażliwianie na piękno przyrody. Ukazywanie zależności między działalnością człowieka a stanem środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki • Zajęcia terenowe, filmy przyrodnicze. • Opieka nad hodowlami roślin i zwierząt w pracowniach, konkursy plastyczne i wystawy prac. • Edukacja ekologiczna. • Realizacja treści przedmiotowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki • Zajęcia terenowe, filmy przyrodnicze. • Opieka nad hodowlami roślin i zwierząt w pracowniach, konkursy plastyczne i wystawy prac. • Projekty ekologiczne dotyczące badania stanu środowiska naturalnego. • Edukacja ekologiczna • Realizacja treści przedmiotowych. <p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <p>-Czym są ślady wodne, ślady węglowe, mikroplastik? (kl. 7)</p> <p>- „Stoję po zielonej stronie ...”. (kl. 8)</p>
Uczeń podejmuje działania na rzecz ochrony środowiska	Zachęcanie do podejmowania działań proekologicznych. Propagowanie zachowań sprzyjających najbliższemu środowisku ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w akcjach na rzecz ochrony środowiska, np.: • Sprzątania Świata, • Obchody Dnia Ziemi. • Zbiórka surowców wtórnych. • Konkursy i akcje pozaszkolne. • Sadzenie drzew, upiększanie otoczenia szkoły. • Regulamin zachowania na wycieczkach, na terenach leśnych, objętych ochroną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w akcjach na rzecz ochrony środowiska, np.: • Sprzątania Świata, • Obchody Dnia Ziemi. • Zbiórka surowców wtórnych. • Konkursy i akcje pozaszkolne. • Sadzenie drzew, upiększanie otoczenia szkoły. • Regulamin zachowania na wycieczkach, na terenach leśnych, objętych ochroną. • Realizacja projektów ekologicznych.

		<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja projektów ekologicznych.	<p><u>Tematyka godzin wychowawczych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dbam o swoje środowisko naturalne. Pomysły na ekologiczny styl życia. (kl. 5) - Jak wykorzystać kropelkę wody, czy możemy mieć wpływ na zasoby wodne? (kl. 5) - Czym są ślady wodne, ślady węglowe, mikroplastik? (kl. 7)
--	--	---	--